Instrukcja

dla studentów studiów magisterskich (II stopnia) stacjonarnych i niestacjonarnych kierunku *Pedagogika* odbywających praktykę zawodową ciągłą w szkole ponadpodstawowej

I. Informacje wstępne

Zgodnie z tokiem studiów, studenci studiów pierwszego stopnia kierunku *Pedagogika*, specjalność: *Pedagogika Opiekuńcza z Resocjalizacją, Terapia pedagogiczna e elementami tutoringu* odbywają praktykę w szkole ponadpodstawowej zatrudniającej pedagoga szkolnego, w wymiarze 60 godzin.

Praktyka jest realizowana po zaliczeniu zajęć z *Metodyki pracy w szkole ponadpodstawowej,* stanowi nieodłączną część procesu dydaktycznego i podlega obowiązkowemu zaliczeniu. Praktyka jest realizowana zgodnie z terminami wskazanymi przez Dział Spraw Studenckich/Praktyki Studenckie UJD. Warunkiem zaliczenia praktyki jest wypełnienie przez każdego studenta obowiązków określonych w niniejszej Instrukcji oraz przedłożenie opiekunowi praktyk z ramienia Uczelni odpowiedniej dokumentacji.

II. Cel praktyki

Praktyka w szkole ponadpodstawowej stanowi integralną część kształcenia psychologiczno-pedagogicznego studentów kierunku *Pedagogika.* Ma ona, poprzez współpracę z pedagogiem/psychologiem zatrudnionym w placówce, wzbogacić warsztat pracy praktykanta, udoskonalić jego pracę wychowawczą oraz zwiększyć kompetencje kluczowe. Praktyka stanowi niezbędny warunek ukończenia studiów II stopnia.

Podstawowym celem praktyki pedagogicznej w szkole podstawowej jest:

- gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą z uczniami szkoły ponadpodstawowej;
- gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą z uczniami szkoły ponadpodstawowej;
- kształcenie umiejętności diagnozowania indywidualnych potrzeb uczniów na etapie szkoły ponadpodstawowej;
- poszerzenie wiedzy o trudnościach wychowawczych występujących w wybranej przez studenta placówce oświatowej;
- zdobycie wiedzy na temat funkcjonowania w klasie i społeczności szkolnej uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w warunkach szkoły ponadpodstawowej;
- poszerzenie kompetencji w zakresie rozwiązywania konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem, zasad komunikacji interpersonalnej; gromadzenie przez studenta materiału obserwacyjnego i doświadczalnego o szkole i jej środowisku;
- zapoznanie z zakresem obowiązków i zasadami współpracy nauczyciela - wychowawcy z pedagogiem/psychologiem zatrudnionym w placówce oświatowej;
- konfrontowanie nabytej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym.

Dodatkowe cele koncentrują się wokół: zapoznania studentów z czynnościami podejmowanymi przez pedagoga szkolnego w zakresie działalności opiekuńczo - wychowawczej i profilaktycznej, w tym:

- zapoznanie się ze specyfiką szkoły, w której praktyka jest odbywana, poznanie realizowanych przez nią zadań i sposobu funkcjonowania szkoły, prowadzonej dokumentacji, organizacji pracy, uczestników procesów pedagogicznych;
- analizę i interpretację zaobserwowanych i doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych;
- kształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych poprzez obserwowanie i

uczestnictwo w działaniach podejmowanych przez pedagoga szkolnego i wychowawcę klasy;
- ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych oraz wypełniania roli pedagoga szkolnego (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron).

Wśród celów szczegółowych wymienić należy:
- analizę form pracy opiekuńczej, wychowawczej i profilaktycznej szkoły podstawowej,
- ćwiczenie umiejętności planowania zajęć o charakterze opiekuńczym, wychowawczym i profilaktycznym,
- ćwiczenie umiejętności pracy w zespole szkolnym ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności efektywnego komunikowania się z uczniami oraz nawiązywania kontaktów interpersonalnych,
- samodzielne prowadzenie zajęć wychowawczych wobec poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem ich potrzeb (w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
- podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- organizowaniu pracy w grupach, stosownie do możliwości i ograniczeń uczniów,
- sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą szkolną, organizowanie przestrzeni klasy,
- poznawanie uczniów, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron,
- podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- diagnozowanie dynamiki grupy oraz sytuacji uczniów w grupie,
- podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych i nieprzestrzegania ustalonych zasad.

III. Organizacja i przebieg praktyki

Student pierwszego dnia praktyki zgłasza się do Dyrektora szkoły ponadpodstawowej z którym ustala tok i szczegółowy przebieg praktyki. Dyrekcja placówki przyjmującej studenta na praktyki wyznacza opiekuna, który sprawuje nad nim opiekę merytoryczną w czasie trwania praktyki.

Praktyka w szkole podstawowej jest podzielona na dwie części. W pierwszym tygodniu praktyki student zapoznaje się ze strukturą organizacyjną szkoły, warunkami pracy (w tym bezpieczeństwo i higiena pracy), prowadzoną dokumentacją (np. statut szkoły, wewnątrzszkolny system oceniania, plan wychowawczy, e-dziennik, plan wynikowy, dziennik zajęć pozalekcyjnych). Praktykant zapoznaje się z zakresem obowiązków opiekuna praktyk (pedagoga/psychologa), prowadzoną przez niego dokumentacją oraz programami wychowawczymi i profilaktycznymi obowiązującymi w szkole. Student hospituje pracę pedagoga/psychologa, wychowawcy klasy (godziny wychowawcze), zapoznaje się ze sposobami pracy z młodzieżą wybitnie uzdolnioną oraz młodzieżą sprawiającą trudności dydaktyczne i wychowawcze (udział w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych prowadzonych przez wychowawców klas, specjalistów zatrudnionych w szkole, w zajęciach socjoterapeutycznych z terapii pedagogicznej) a także ze sposobami diagnozy tych trudności (np. korespondencja z Poradnią psychologiczno - pedagogiczną, współpraca z MOPR, Policją itd.). Student analizuje z opiekunem praktyki, z ramienia szkoły, zajęcia w których uczestniczył o charakterze opiekuńczym, wychowawczym i profilaktycznym. Ten etap praktyki ma charakter obserwacyjny. W kolejnych tygodniach, student oprócz obserwacji,

realizuje działania samodzielnie pod opieką przydzielonego opiekuna praktyki. Poznaje sposoby nawiązywania przez pedagoga/psychologa kontaktów z rodzicami, uczestniczy (za zgodą opiekuna/rodzica) w takich kontaktach. Przeprowadza obserwację wybranego ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi w trakcie lekcji i w czasie przerw a następnie sporządza sprawozdanie i konsultuje swoje spostrzeżenia i wnioski z opiekunem praktyk z ramienia szkoły. W kolejnych tygodniach, student realizuje działania samodzielnie pod opieką przydzielonego opiekuna praktyki. Prowadzi lekcje wychowawcze (w tym zajęcia integrujące grupę i działania profilaktyczne) oraz inne zajęcia o charakterze: wychowawczym, warsztatowym, animacyjnym. Zajęcia powinny odbywać się w oparciu o konspekty skonstruowane przez studenta po ich zatwierdzeniu przez opiekuna praktyki. Forma realizacji działań podjętych przez praktykanta powinna być oceniona, a ocena winna być wpisana na scenariuszu zajęć potwierdzającym realizację zadań. W trakcie praktyki student powinien brać udział w rożnego rodzaju przedsięwzięciach podejmowanych przez pedagoga szkolnego, wychowawcę, opiekuna w świetlicy szkolnej w celu wielowymiarowego wsparcia rozwoju dziecka, w tym uwzględniających specjalne potrzeby edukacyjne uczniów a także współpracę szkoły ze środowiskiem – rodziną ucznia i różnego rodzaju instytucjami. Praktykę kończy podsumowanie jej przebiegu z dyrekcją szkoły i/lub z opiekunem praktyki z ramienia placówki.

IV. System kontroli i zaliczania

Opiekun praktyki dokonuje kontroli pracy studenta w czasie trwania praktyki. W przypadku, gdy student rażąco naruszy dyscyplinę pracy lub nie wykona zadań wynikających z programu praktyki, Dyrektor szkoły może przerwać odbywanie praktyki. O fakcie, przyczynach i terminie przerwania praktyki niezwłocznie powiadamia Uczelnię na piśmie.

Aby zaliczyć praktykę, studenci (stacjonarni w ciągu dwóch pierwszych tygodni po ukończeniu praktyki a studenci niestacjonarni na najbliższym zjeździe po ukończonej praktyce) składają u opiekuna praktyk z ramienia Uczelni komplet dokumentów niezbędnych do zaliczenia praktyki:

- prawidłowo uzupełniony Dziennik Praktyk,
- zaświadczenie o odbyciu praktyki zawierające opinię o praktykancie wraz z oceną (na odpowiednim druku),
- ocenione dokumenty potwierdzające realizację działań praktycznych (minimum 10 hospitacji i 10 scenariuszy samodzielnie prowadzonych zajęć, arkusz obserwacji, plan pomocowy dla ucznia wymagającego wsparcia),
- samodzielnie przygotowane sprawozdanie z przebiegu praktyki.

Nauczyciel akademicki (opiekun praktyk z ramienia uczelni) zalicza praktykę w formie wpisu do indeksu (zaliczenie z oceną) na podstawie dokumentacji przedstawionej przez studenta oraz na podstawie opinii opiekuna praktyki.